

Dato: 23. oktober 2020

Teknik- og Økonomiforvaltning

Frederik IX's Plads 1
9640 Farsø

Sagsnr.:
06.00.00-P24-3-19

Per Frank Madsen
Telefon: 99 66 71 11
Mobil: 21 64 48 67
Mail: pfma@vesthimmerland.dk

Afgørelse efter vandløbsloven og dispensation efter Naturbeskyttelsesloven til regulering af det offentlige vandløb Troelsbæk i forbindelse med revision af vandløbsregulativet.

Forslag til regulering for Troelsbæk har været i offentlig høring i perioden 14. marts og til 11. april 2019 i forbindelse med revision af vandløbsregulativet.

Der indkom generelle indsigelser og en specifik indsigelse fra Danmarks Naturfredningsforening, Lerkenfeld Ålaug, Sportsfiskerforeningen Pirken og 10 lodsejere ved Troelsbæk til regulativet for Troelsbæk. Indsigelserne er behandlet og de generelle indsigelser har givet anledning til enkelte rettelselser/tilføjelser i det endelige regulativ. Indsigelsen specifik fra Danmarks Naturfredningsforening, Lerkenfeld Ålaug, Sportsfiskerforeningen Pirken og 10 lodsejere har givet anledning til ændringer i regulativet for Troelsbæk.

På den baggrund vedtog Teknik- og Miljøudvalget den 1. april 2019 vandløbsregulativ for de offentlige vandløb Troelsbæk. Beliggenheden af vandløbene fremgår af Bilag 2.

Vesthimmerlands Kommune skal beklage den lange sagsbehandlingstid.

Sagsfremstilling

Beskrivelse af reguleringen ved Troelsbæk

Vesthimmerlands Kommune ansøger om tilladelse efter vandløbsloven og dispensation efter Naturbeskyttelsesloven til regulering ved Troelsbæk.

Siden det tidligere regulativs vedtagelse i 2005 har de faktiske forhold i Troelsbæk ændret sig på strækningen st. 666 – 1616 m. Ved rørbroen beliggende ved den offentlige vej Ullitshøjvej st. 1164 – 1186 m ligger gældende regulativkote ret højt i forhold til rørbroen. Stryget ved st. 1400 findes ikke mere og skråningsanlægget fra st. 1400 – 1466 m har ændret sig til 0,75.

Der ansøges om tilladelse til regulering af Troelsbæk på strækningen st. 666 – 1616 m. Ved rørbroen beliggende ved den offentlige vej Ullitshøjvej st. 1164 – 1186 m ligger gældende regulativkote ret højt i forhold til rørbroen.

I det tidligere regulativ af 2005 var der registreret et stryg ved St. 1400. Opmålingen fra 2015 viser et misforhold imellem bundforholdene i det tidligere regulativ og vandløbets faktiske forhold. Ved regulativet fjernes dette stryg med et fald på 12 ‰, således vandløbets regulativmæssige bundforhold tilpasses de faktiske forhold med et fald på omkring 2,4 ‰.

I det tidligere regulativ er skråningsanlægget fra St. 1400 – 1466 fastlagt til 1,5. Dette er i regulativforslaget ændret til 0,75, hvilket svarer til de faktiske forhold på denne strækning. Der er ingen ændringer af bundbredden.

Kommunens bemærkninger

Det berørte vandløb fremgår af bilag 2. Troelsbæk er et § 3 beskyttet vandløb i henhold til naturbeskyttelsesloven og vandløbet har et fastlagt miljømål god økologisk tilstand i de vedtagne vandområdeplaner 2015-2021.

Bygum bæk og de nærmeste omgivelser ligger i et område primært med afgræsnings – og naturarealer. Flere af arealerne langs bækken er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i form af eng, mose og overdrev, herunder også beskyttede § 3 engarealer ved rørbroen omkring Ullitshøjvej.

Beskrivelse af betydning for afvandingsforholdene

Til vurdering af vandføringsevnen for den opmålte skikkelse, det tidligere regulativs skikkelse samt regulativforslagets skikkelse er der foretaget vandspejlsberegninger i to afstrømningsmæssige situationer:

- Vintermiddel (l/s km²)
- Vinter median maksimum (l/s km²)

Vandspejlsberegningerne fremgår af regulativforslagets bilag 3, 4 og 5 og vurderes i det følgende:

Af bilag 3 fremgår bundforholdene ved regulativforslag, regulativ (2005) og vandløbets opmålte skikkelse fra opmålingen i 2015.

Det fremgår heraf, at vandløbets regulativmæssige bundforhold på strækningerne St. 0 – 362, og St. 666 – 1700 stort set er lig med den opmålte bund.

Det bemærkes, at den faktiske bund på strækningerne fra St. 362 – 524 er beliggende 5 – 15 cm over den regulativmæssige bund, hvorfor en oprensning vurderes nødvendigt.

Samtidig bemærkes, at vandløbets faktiske bund fra St. 1700 - 3029 er beliggende under den regulativmæssige bund. På denne strækning vil vandløbets

afvandingsmæssige forhold være bedre under de faktiske forhold, end hvad regulativet foreskriver.

Af bilag 4 fremgår vandspejlsberegninger for den opmålte skikkelse i forhold til regulativforslagets skikkelse.

Vandspejlsberegningerne viser, at vandløbet er stuvningspåvirket fra Lerkenfeld Å og op til 200 m opstrøms ved lave afstrømninger, og knap 500 m ved store afstrømninger. Samtidig viser vandspejlsberegningerne, at den opmålte skikkelse har en bedre vandføringsevne end den regulativmæssige skikkelse fra St. 1616 til udløbet i Lerkenfeld Å.

På strækningen fra rørbroen i St. 524 – 530 til rørbroen i St. 1617 – 1623 er vandspejlet omtrent ens for begge beregningssituationer (opmålt bund og regulativforslag). Dette begrundes i særdeleshed med, at regulativforslagets bund er fastlagt ud fra vandløbets faktiske forhold på denne strækning.

I forlængelse heraf kan fremhæves, at den offentlige rørbro i St. 1164 – 1186 er anlagt dybt i forhold til regulativfastlagt bundkote samt den opmålte bund. Ved store afstrømninger kan dette give det anledning til opstuvning opstrøms.

Opstrøms rørbroerne i St. 362 – 369 og St. 524 – 530 bemærkes på bilag 4, at vandspejlet stiger lodret til langt over terræn ved store vandføringer. Dette skyldes, at rørbroerne er væsentlig underdimensioneret, hvorfor der kan forventes, at disse giver anledning til opstuvning opstrøms ved store vandføringer.

I praksis vil vandspejlet ikke stige lodret flere meter, men gør det alligevel i beregningsprogrammet VASP, og indikerer således kun, at vandspejlstrykket stiger væsentligt igennem de underdimensionerede rørbroer. Disse kan med fordel omlægges, hvis rørboerne skal kunne håndtere store vandføringer.

Det bemærkes endvidere ved vintermiddel afstrømningerne, at aflejringerne mellem disse rørboer giver anledning til over 10 cm forskel på vandspejlsberegningerne, hvorfor en oprensning er fundet nødvendig.

Vandspejlsberegningerne viser, at Troelsbæk generelt har en god vandføringsevne, hvor risikoen for oversvømmelse er minimal.

Det skal understreges, at dette regulativ ikke medfører sikring mod oversvømmelser, men blot at risikoen for oversvømmelser i den grødefri periode ikke forøges i forhold til de nuværende forhold.

Bilag 5 præsenterer vandspejlsberegningerne for regulativforslaget. Det er besluttet ikke at plote vandspejlsberegningerne for regulativet af 2005, da den regulativmæssige bund ligger over top af rør ved rørbroen i St. 1164 – 1186 (se bilag 3), hvilket bevirker overflow og opstuvning i vandspejlsberegningerne.

Vandløbets afvandingsmæssige forhold er generelt blevet forbedret fra regulativet 2005 til regulativforslaget, eftersom vandløbets bund strækingsvis er blevet sænket.

I forhold til ændringer i vandløbets grødeskæringspraksis, der på strækningen fra St. 1472 til udløbet i 3029 ændres fra strømrendeskæring til kombineret strømrendeskæring, giver dette ikke anledning til væsentlig forringede afvandingsforhold, da der fortsat vil være en samlet strømrendebredde på 0,5-0,6 m.

Vandløbsloven

Beslutningen om at tilpasse den regulativmæssige bundkote i Troelsbæk, er begrundet i, at siden det tidligere regulativs vedtagelse i 2005, har de faktiske forhold i Troelsbæk ændret sig på strækningen st. 666 – 1616 m. Ved rørbroen beliggende ved den offentlige vej Ullitshøjvej st. 1164 – 1186 m ligger gældende regulativkote ret højt i forhold til rørbroen. Stryget ved st. 1400 findes ikke mere og skråningsanlægget fra st. 1400 – 1466 m har ændret sig til 0,75.

Vandløbet har miljømålet god økologisk tilstand og Vesthimmerlands Kommune har vurderet, at reguleringen ikke vil være til hinder for vandløbets målopfyldelse om god økologisk tilstand i henhold til vandområdeplanen 2015-2021.

Natura 2000

Ifølge habitatbekendtgørelsen (Bek. nr. 926 af 27. juni 2016) skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Troelsbæk er på strækningen fra st. 1.160 til udløbet i Lerkenfeld Å beliggende indenfor et Natura 2000-område. Natura 2000-område er Habitatområde nr. 30: Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal. Selve vandløbet er udpeget som 3260 Vandløb med vandplanter og de omkringliggende arealer som 6430 nitrofile bræmmer. Endvidere er Lerkenfeld Å fra St. 21.480 til udløbet i Limfjorden beliggende i Natura 2000-fuglebeskyttelsesområde nr. 14 Lovns Bredning.

Grundet den forkert anlagte overkørsel af Ullitshøjvej st. 1164 – 1186 m er det besluttet at den regulativfastlagt bundkote sænkes op til 39 cm i forhold til 2005 regulativet.

Ændringen er en tilpasning til de aktuelle forhold, da vandløbets aktuelle bundkote ligger ca. 30 – 40 cm under bundkoten for 2005 regulativet. Dette betyder, at ændringen af den regulativ fastlagte bundkote ikke giver anledning til en oprensning på strækningen udover lokale oprensninger omkring rørbroen ved Ullitshøjvej.

Afvandingsmæssigt betyder regulativforslaget således at vandløbets aktuelle vandstand bevares ved reguleringen af den regulativfastlagte bundkote. Den fastlagte regulering vil således ikke give anledning til ændrede afvandingsforhold af arealerne i det udpegede Natura 2000-område og vil derved ikke påvirke de naturtyper og de arter, der er listet i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område H30, negativt. For den del af reguleringen, der omhandler fjernelse af det i 2005 regulativet anførte stryg, forventes reguleringen til gengæld at være til gunst for bevaringstilstanden, da en bevarelse af regulativets tidligere bestemmelser, ville have givet anledning til en oprensning.

Fredning

Hovedparten af vandløbet er omfattet af fredning, jf. "Afgørelser – Reg. nr. 05799.00 vedrørende Lerkenfeld Ådal" af Overfredningsnævnet 29-12-1978. Der er ingen væsentlige ændringer i vandløbsdimensioner eller grødeskæringspraksis i forhold til det tidligere regulativ, hvorfor det vurderes ikke at have negativ påvirkning på formålet med fredningen – at sikre ureguleret åløb og ådal af hensyn til geologisk, landskabelig og kulturhistorisk interesse.

Naturbeskyttelsesloven

Troelsbæk er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 på de åbne forløb.

Flere af arealerne langs bækken er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i form af eng, mose og overdrev, herunder også beskyttede § 3 engarealer ved rørbroen omkring Ullitshøjvej.

Det fremgår af lovens § 3, at tilstanden i de beskyttede områder ikke må ændres.

I regulativet er der fastlagt nye bundkoter for Troelsbæk på strækningen på strækningen st. 666 – 1616 m.

Afvandingsforholdene for de regulativfastlagte dimensioner stort set er identiske med de aktuelle afvandingsforhold. Der er således en minimal påvirkning af den nuværende tilstand på § 3 arealerne.

I forhold til 2005 regulativets afvandingsforhold er der store forskelle. Dette skyldes at bundkoten i 2005 regulativet er fastlagt væsentligt højere end den aktuelle bundkote. Dette høje niveau bliver i 2005 regulativet afviklet over et 75 m langt stryg med et fald på 12 ‰, som ikke er eksisterende i dag. Hvor længe siden dette stryg er fjernet vides ikke, men afvandingsforholdene i 2005 regulativet har ikke været til stede i flere år, hvorfor de omkringliggende § 3 arealers tilstand er tilpasset den nuværende afvandingsituation, som er fastlagt i dette regulativ.

Bilag IV

Området er udbredelsesområde for følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV: stor vandsalamander, spidssnudet frø, strandtudse og løgfrø. Projektet vurderes ikke at påvirke disse bilag IV-arters eller andre bilag IV-arters yngle- og rasteområder.

Forholdet til museumsloven

Hvis der findes spor af fortidsminder under jordarbejde, skal arbejdet standses. Fundet skal straks anmeldes til Vesthimmerlands Museum, tlf.: 98 62 35 77, e-mail: byggesager@vmus.dk (jf. museumslovens § 27, stk. 2). Eventuelle spørgsmål herom kan rettes til samme museum.

Tilladelse efter anden lovgivning

Der er samtidig truffet særskilt afgørelse vedrørende VVM.

Lovgrundlag

Alle former for ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg, kræver en tilladelse efter vandløbsloven. Ligeledes

kræver enhver form for tilstandsændring i beskyttet natur en dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Godkendelsen er givet i medfør af;

- a. § 17, kapitlerne 6 og 7 i Lov om vandløb
- b. Kapitel 2 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.
- c. Naturbeskyttelseslovens § 65 jf. § 3
- d. Fiskerilovens § 81
- e. Habitatbekendtgørelsen

Afgørelsen vurderes at være i overensstemmelse med vandløbslovens- og naturbeskyttelseslovens formål, vandområdeplanen samt kommuneplanens retningslinjer og regulativet for Troelsbæk.

Afgørelse

Vandløbsloven

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed tilladelse efter vandløbsloven til regulering af Troelsbæk i forbindelse med revision af vandløbsregulativet efter reglerne i vandløbsloven¹.

Det er muligt at klage over afgørelsen indtil 4 uger efter offentliggørelsen.

Tilladelsen bortfalder automatisk, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år. Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er slut. Se vedlagte klagevejledning (bilag 1).

Naturbeskyttelsesloven

Vesthimmerlands Kommune har tidligere meddelt at tilstandsændringen ikke kræver dispensation efter Naturbeskyttelsesloven. Da det vurderes, at der sker en tilstandsændring i beskyttede naturtyper, har kommunen ændret opfattelse og vurderer nu, at det kræver en dispensation.

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed dispensation til at ændre tilstanden af vandløbet Troelsbæk ved sænkning af bundkoten på strækningen på strækningen st. 666 – 1616 m, herunder at sænke bundkoten ved rørbroen Ullitshøjvej.

Dispensationen er begrundet i at den fastlagte regulering af bundkoten giver en minimal påvirkning af den nuværende tilstand på § 3 arealerne, ikke vil påvirke de naturtyper og de arter, der er listet i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. H30, negativt og det vurderes ikke at have negativ påvirkning på formålet med fredningen – at sikre ureguleret åløb og ådal af hensyn til geologisk, landskabelig og kulturhistorisk interesse.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

---

¹ § 17 i Lov om vandløb (LBK nr. 127 af 26/01 2017 med senere ændringer).

1. Reguleringen vil kun medføre lokale forstyrrelser i form af gravearbejde omkring rørbroen ved Ullitshøjvej.
2. Reguleringen vil stort set ikke påvirke flora og fauna i de § 3 beskyttede engarealer
3. Det er vurderet, at reguleringen ikke er til hinder for vandløbets muligheder for målopfyldelse om god økologisk tilstand i henhold til vandområdeplanen 2015-2021.
4. Vandløbet skal mindst have en vandføring for et grødefrit vandløb svarende til dimensionerne beskrevet i gældende regulativ for Troelsbæk.
5. Vandløbets dimensioner skal svare til det, der er angivet i det kommende reviderede regulativ for Troelsbæk.
6. Den fremtidige vedligeholdelse af Troelsbæk påhviler Vesthimmerlands Kommune.

Offentliggørelse

Afgørelsen vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside:

<https://www.vesthimmerland.dk/politik/hoeringer-og-afgoerelser/vandloebafgoerelser/>

Med venlig hilsen

Sagsbehandler
Per Frank Madsen
Vandløbsmedarbejder

Bilag:

1. Klagevejledning
2. Oversigtskort og kort over Troelsbæk viser beliggenhed
3. Oversigtskort over Troelsbæk viser beskyttede naturtyper

Kopi til:

- Berørte lodsejere
- Vesthimmerlands Museum: byggesager@vmus.dk

- Danmarks Naturfredningsforening: dnvesthimmerland-sager@dn.dk; vesthimmerland@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening: mail@dkfisk.dk
- Friluftsrådet Himmerland – Aalborg: himerland-aalborg@friluftsradaet.dk; kraghchr@post3.tele.dk
- Dansk Entomologisk Forening: def@entoweb.dk
- Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk; vesthimmerland@dof.dk
- Fiskeriinspektorat Vest: frederikshavn@naturerhverv.dk
- Miljøstyrelsen: mst@mst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund: teamstr@gmail.com
- Ålaug Vesthimmerland: hok@agrinord.dk; sivigaard@yahoo.dk
- Lerkenfeld Ålaug: hansdollerup@hotmail.com
- Kystdirektoratet: kdi@kyst.dk
- Aalestrup Lystfiskerforening: skgodsk@gmail.com
- Sportsfiskerforeningen Pirken: schiby01@gmail.com
- Dansk Botanisk Forening: dbf.oestjylland@gmail.com

Bilag 1

Klagevejledning

Vandløbslov

Du kan klage over kommunens afgørelse indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Ansøger, ejer, enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i afgørelsen, offentlige myndigheder, samt en række foreninger og organisationer kan klage over kommunens afgørelse.

Naturbeskyttelseslov

Der kan klages over kommunens afgørelse indtil 4 uger fra offentliggørelsen. Ansøger, ejer, offentlige myndigheder samt en række foreninger og organisationer kan klage over kommunens afgørelse.

Hvis du ønsker at klage

Du skal klage skriftligt på klageportalen via borger.dk eller virk.dk.

Der er direkte link via Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside: nmkn.dk.

Det kan være belagt med gebyr at klage. Reglerne fremgår af samme hjemmeside.

Hvis du er fritaget for digital post, kan du anmode om at blive fritaget for at benytte klageportalen. Send klagen og anmodningen om fritagelse til natur@vesthimmerland.dk, vandloeb@vesthimmerland.dk eller på papirpost til Vesthimmerlands Kommune, Himmerlandsgade 27, 9600 Aars. Klagen skal være indsendt via Klageportalen senest 4 uger efter afgørelsen er meddelt.

Hvis der kommer en klage

Hvis der kommer en klage fra en anden, vil du blive orienteret.

En rettidig klage medfører, at afgørelsen ikke må udnyttes, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet.

Vi gør opmærksom på, at du som part i sagen har ret til fuld aktindsigt.

Bilag 2 - Oversigtskort og kort der viser beliggenhed af Troelsbæk.

Bilag 3 - Oversigtskort over Troelsbæk viser beskyttede naturtyper

Figur 3.4 Troelsbæk, § 3 beskyttede naturområder (grøn = engarealer, brun = mose, blå = sø, orange = overdrev, lilla = hede, mørkeblå = sø) Se endvidere bilag 1 for signaturforklaring.